

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispartita

Dominicus

Francofurti, 1613

Maledicentia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

truentes, dixisse fertur: Agrigentini quasi semper victuri edificant, & comedunt quasi semper morituri. Notavit autem veram illam edificiorum condendorum magnificentiam. Cum homo fragile & caducum animal, facile turgurium habere possit, in quo ad paucos annos, quibus in hoc mundo quasi in alieno solo obambulat, a tempestas interperit se defendat; *Plin. lib. 12. de var. hist. Idem de Rhodijs dicit Strabonem apud Plutarch.*

¶ Loci Biblici.
Magnificorum hominum, *Exempla: Abraham, Gen. 12. v. 12. & 14. Samuel, 1. Sam. 2. v. 2. Salomon, 1. Reg. 10. v. 23. 1. Paral. 1. v. 10. 9. v. 22. 22. Moyses, Eccl. 45. v. 13. Iosaphat, 17. v. 12. Nabuchodonosor, Dan. 4. v. 19. Iuda & fratres eius, 1. Paral. 1. v. 10. 9. v. 22. 22. Magnificentiam Deum, Magnificentia Deo danda, *Deut. 32. v. 33. Magnificentiam Deum, Magnificentia Deo danda, Psal. 34. v. 4. & 68. v. 31. Esaias, Esa. 33. v. 5. Nabuchodonosor, Dan. 4. v. 19. Turba, Matth. 15. v. 31. Maria virgo, Luc. 1. v. 4. Paralyticus & turba, 5. v. 25. Naimitz, 7. v. 16. Samaritana, Luc. 17. v. 19. Cæcus illuminatus, 18. v. 43. Fideles, Mat. 10. v. 46. Iudei & discipuli & seniores, 21. v. 20.**

SENTENTIÆ PHILOSOPHICÆ

Magnificentia in pecuniis cernitur. Sed non ad omnes actiones spectat pecuniaria, quemadmodum liberalitas, sed sumptuaria spectat liberalitatem in quibus liberalitatem magnitudinis superat. *lib. 1.*

Magnificentia est virtus, in sumptuum magnitudine seruens deum. *lib. 1.*

Magnificentia est a statione ac parvificentiæ mediocritas. *lib. 1.*

Magnificus facit in res parvas, vel mediocres pro dignitate, in res magnas, in demum magnificus est iudicium. *lib. 1. Ethic. c. 2.*

Magnificus, idem continuo liberalis: qui autem liberalis, idem continuo magnificus est. *ibid.*

Magnificus est quod æquo sumptu, rem administrabit splendide. *lib. 1. Ethic. c. 2.*

Quod magnificus est ac splendendum, id omne mirabile. Estque in se ipso splendor & dignitas in magnitudine. Sumptus autem in se ipso non habentur maxime, quos honorabiles dicimus; quales sunt in se ipso splendorem. *lib. 4. Ethic. c. 2.*

Res quæ sunt ad res, quæ sunt in se ipso splendorem: nec solummodo opus decet: sed etiam quid eum qui sumptus facit, deest. *ibid.*

Propter nemo possit esse magnificus: quod ei nihil suppetat, propter nemo possit splendide sustinere. Quod si aggrederetur, propter nemo splendide habere necesse est. *ibid.*

Magnificus sumptus, in se ipso decori sunt: quibus illos sumptus splendorem, sed ab ipso est receptum, vel à maioribus suis, auratio quoque proportionatur iure ipsos attingentibus institutum: tum vero habitus & claris hominibus. Inest enim in his omnibus splendor habitus & dignitas. *ibid.*

Magnificus & honorati viri, domum ædificare, cuius modus & dignitas ad divitias accommodanda est (queritur enim ex domo splendorem quædam) & in eas res potius profunderè pecunias, quas in se ipso durare oportet. *ibid.*

Quod quidem sumptus magnificentiissimus est æstimandus, qui in se ipso est, in magnam aliquam rem factus est: secundo vero loquendo in se ipso modis res aliquas de quibus agimus, magnus erit. *ibid.*

Magnificus & liberalis hoc interest, quod ille in magnis sumptibus cernitur. *lib. 2. Ethic. c. 2.*

Magnificus sumptus magnus futurus est, ad rem aptus accommodatus. Sed & res ipsa sumptus digna & sumptus ipsa digni habebit. Sed hoc omnia honestatis causa, hoc enim virtutibus omnibus accomodate est: magnificus facit idque libenter & largiter. *libro 4. Ethic.*

Magnificus docto similis est: quoniam decori rationem habere potest. Sumptus quoque magnos apte suggerere. *ibid.*

Magnificus sumptus magni sunt & decori. *ibid.*

Magnificus liberalis sit necesse est. Nam dum eos liberalis sumptus potest, quos & quemadmodum decet tum in his magnificus potest educere, quasi magnificentia sit magnitudo quædam liberalitatis in sumptibus faciendis. *ibid.*

Quæ sit causa sumptus facere solet magnificus: sed Reipub. & de domo simile quidam habent, ut qui diis dedicantur. *ibid.*

Non eadem diis hominibusque conveniunt & fanis ac sepulchris. Omnia etiam sumptus magnus est ex suo genere æstimandus. *ibid.*

Magnificus est in quocumque genere quid faciat, magnifice id splendorem facere. Nam quod ita sit, nec facile superari potest, & fit pro sumptus dignitate. *ibid.*

¶ APOPTHEGMATA.

Notum est cum inter Græcos præcipuus esset qui magnificentia cerneretur, iudeo à populo in iudicium vocatus, ait. Sunt mihi ipsi, non populo Atheniensium tantum sumptus facti, meumque operibus qui nomen infribam. *Pontanus cap. 12. de Magnificentia ex Plutarcho.*

Plinius videns Agrigentinos magnis impensis multa ædificia ex-

Maledicentia.

DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

Maledicentia, Græci *κακολογία*, *κακὸς* vel *κακός*, *λόγος*, *κακός* vel *κακός*, Hebræi, *Ghidduphaph* & *Ghidduph*, vituperavit; conuictus est inuictus est in aliquem verbis atrocibus.

¶ Loci Biblici.

Maledicentia infidelium vitæ nostræ sanctorum cohibenda, *1. Petri 2. versicul. 12. 15. Maledicti fugiendi, Prouerb. 26. Eccles. 21. 1. Petri 3.*

Maledicens nomini Dei lapidatur, *Leuit. 24. 10. non maledicendum persecutoribus, Rom. 12. 14.*

Maledictum pro maledicto non reddendum, *1. Pet. 3. 9. Maledictus qui pendet à ligno, Deut. 21. 23. Christus pro nobis maledictum, Gal. 3. v. 13. & peccatum, id est, oblatio propitiatoria pro peccato, 2. Cor. 5. 21. Maledictus qui Legem non implet, Deut. 27. 26. Gal. 3. 10. Maledicti hæc, Matth. 23. 41. Maledicti non possidebunt regnum, 2. Cor. 6. 10. non maledicendum iurdo, *Leu. 19. 14.**

SENTENTIÆ BIBLICÆ.

Maledictio firmiter prohibetur.

Sicut quis ad alia transuolans, & palic quolibet vadens, sic maledictum frustra prolatum in quempiam superueniet. *Prou. 26.*

Deum maledicti impius calumniatore, maledicti ipse animam suam, *Eccles. 21.*

Acriter puniuntur.

Qui maledixerit patri suo aut matri, moriatur. *Leu. 20.*

Homo qui maledixerit Deo suo, portabit peccatum suum: & qui blasphemauerit nomen Domini, morte moriatur. *Idem 24.*

Maledictio honorum sollicitè cauenda.

Maledictio matris eradicat fundamenta. *Eccles. 3.*

Ab inopie ne auertas oculos tuos propter iram: & non relinquantur tibi retro maledicere. Maledictus enim tibi in amaritudine animæ, exaudietur deprecatio illius: exaudiet autem eum, qui fecit illum. *Eccles. 4.*

Maledictio malorum patrice reuerenda.

Maledicent illi, & tu benedices. *Psal. 108.*

Sed & cunctis sermonibus qui dicuntur, ne accomodes cor tuum, ne forte audias seruum maledicentem tibi: Scit enim conscientia tua, quia & tu crebro maledixisti aliis. *Eccles. 7.*

Benedicite persequentibus vos, benedicite & nolite maledicere. *Rom. 12.*

Maledicimur & benedicimus. *1. Cor. 4.*

In hoc enim laboramus & maledicimur, quia speramus in Deum viuum, qui est Saluator omnium hominum, maxime fidei. *1. Tim. 1. 4.*

Qui cum malediceretur, non maledicebat. *1. Pet. 2.*

Non reddentes malum pro malo, nec maledictum pro maledicto sed è contrario benedcentes. *1. Pet. 3.*

Maledictio Dei incurritur ex præcepti transgressione.

Quia audisti vocem vxoris tuæ, & comedi de ligno ex quo præcepam tibi ne comederes, maledicta terra in opere tuo. *Gen. 3.*

Maledictus qui non permanet in sermonibus legis huius, nec eos opere perficit. *Deut. 27.*

Si nolueritis audire, mittam in vos, egestatem, & maledicam benedictionibus vestris, & maledicam illis: quia non posuistis super eos. *Malach. 2.*

Dilcedite à me maledicti in ignem æternum. *Matth. 25.*

Ex innocenti oppressione.

Fiant contra Dominum semper. Et periculus est hominem inopem, & mendicum, & compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem, & veniet ei. Et induet maledictionem sicut vestimentum. *Psal. 108.*

Ex innocenti oppressione.

Fiant contra Dominum semper. Et periculus est hominem inopem, & mendicum, & compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem, & veniet ei. Et induet maledictionem sicut vestimentum. *Psal. 108.*

Ex innocenti oppressione.

Fiant contra Dominum semper. Et periculus est hominem inopem, & mendicum, & compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem, & veniet ei. Et induet maledictionem sicut vestimentum. *Psal. 108.*

Ex innocenti oppressione.

Fiant contra Dominum semper. Et periculus est hominem inopem, & mendicum, & compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem, & veniet ei. Et induet maledictionem sicut vestimentum. *Psal. 108.*

Ex innocenti oppressione.

Fiant contra Dominum semper. Et periculus est hominem inopem, & mendicum, & compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem, & veniet ei. Et induet maledictionem sicut vestimentum. *Psal. 108.*

Ex innocenti oppressione.

Fiant contra Dominum semper. Et periculus est hominem inopem, & mendicum, & compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem, & veniet ei. Et induet maledictionem sicut vestimentum. *Psal. 108.*

Ex innocenti oppressione.

Fiant contra Dominum semper. Et periculus est hominem inopem, & mendicum, & compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem, & veniet ei. Et induet maledictionem sicut vestimentum. *Psal. 108.*

Ex innocenti oppressione.

Fiant contra Dominum semper. Et periculus est hominem inopem, & mendicum, & compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem, & veniet ei. Et induet maledictionem sicut vestimentum. *Psal. 108.*

Ex innocenti oppressione.

Fiant contra Dominum semper. Et periculus est hominem inopem, & mendicum, & compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem, & veniet ei. Et induet maledictionem sicut vestimentum. *Psal. 108.*

Ex innocenti oppressione.

Fiant contra Dominum semper. Et periculus est hominem inopem, & mendicum, & compunctum corde mortificare. Et dilexit maledictionem, & veniet ei. Et induet maledictionem sicut vestimentum. *Psal. 108.*

9 POETICAE SENTENTIAE.

Tercium in Andr.
*Si mihi peris qua vult dicere qua non vult audire.
 Benedicenti si cessasse, audisset bene.
 Desinant maledicere, maledicta ne noceant sua.*
 Homer. Iliad. 7.
Talia dicentur tibi quae a dixeris ipse.
 Plautus.
Consumeliam si dicet, audiet.
 Caecilius.
Audiet male, si mole dicat mihi.
 Euripides.
Inferant oris vestigia calamitatem.

PHILOSOPHICA SENTENTIA.

Non est maledicendum nisi quibus cum agimus; alioquin audietur sumus, quae nobis adferant molestiam. *Philos.*
 Nec male respondit, male enim ipse prior rogat. *Quintil. c. 5. 1.*

Periculose maledicit alteri, cui vel idem, vel simile, vel diuersum, vel deterius vitium potest obici.
 Res omnium rerum nocentissima est calumnia.
 Saepenumero accidit, vt qui alios infectantur, ipsi grauioribus mudeant vitiis.
 Imprudenter in alterum vitium torquet, si in promptu est, quod ipsi vicissim obiiciatur. *Erast. in apoph.*
 Poenas dat, quis quis bonis maledicit.
 Nunciandi cuidam Socrati: quosdam de ipso male loqui; Nimirum, inquit non dicerent bene loqui. *Plur.*
 Solonis lex laudatur, qua vetuit mortuis maledicere; pietatis enim est vita defunctos, sacros exstimare, istumque abstinere ab his qui non sint: civile etiam perpetuitatem odiis adimere. *Plur. arch. in Solone.*

9 APOPTHEGMATA.

Pythagoras, quodam dicente Nimum mihi maledictis ac plus factis detides: Atqui, inquit, pleneitias etiam acra & amara profunt, dulcia nocent. *Ant. in Melissa part. 2. serm. 78.*

Aristippus, audiens quendam temere hominibus maledicentem. Vitam inquit, tu linguae tuae, sicut ego aurium mearum dominus esses. *Laert.*

Empedocles interrogatus, cur cum mala audiret, tam indignanter ferret maledicta? Quis, inquit, ne laudationes quidem mihi iucunde forent, nisi maledicta mihi molesta essent. *Max. ser. 10. de admonitione.*

Diogenes, Cuidam conuiciatori. At nec mihi, inquit, credit quidquam, te laudanti, nec tibi, me vituperanti. *Anton. in Meliss. part. 2. serm. 55.*

Zoilus Amphipolitanus, Polyeratis auditor, qui canis Rhetoricus nominatus est, homo studiosus male loquendi, cum non solum in Homerum, sed etiam in aliosque praefatos ac magnos viros stylium stringeret, sed vbi que litibus & pernitiosis etiam contentio nibus operam daret, rogare quodam crudito viro, quam obrem omnibus malediceret? Quoniam, inquit, male facere cum velim, non possum. Exprimat autem omnium maledicentium & detractionum personam Zoilus, qui dum non inueniunt, qua ratione factio laedant, denitibus canis & lingua amarulenta in bonos inuehatur. *Alian. lib. 11. de Var. hist.*

Socrates, si cum nunciatum esset, a quopiam eum maledictis inaccessi: Bene ait, loqui non didici. *Laert.*

Aristoteles, cum ab imprudente quodam male audiret: Tu inquit & conuicia facile audis, & libenter dicis: mihi autem & dicere non est consuetum, & audire iucundum. *Anton. in Meliss. part. serm. 77.*

Melissus, quum probro illi daretur, quod maledictis indignaretur: Si maledicta, inquit, a quo animo admittam, ne laudes quidem sentiam. *Bras. lib. 1. c. 16.*

Philostratus, *Alianus* quum Philostrato roganti quid operis cederet, dixit se opus in tyrannum nuper mortuum endere. Admiraretur, inquit Philostratus, si viuentem ac uisasses, Superfluum si quidem tyrannum incesse, viri opus est: mortuum vero cuiusq. *Bras. lib. 2. c. 16.*

Cleomenes maledicenti ait: An propter hoc tu omnibus maledicis, ne tempus de tua loquendi malignitate habeamus? *Plur. arch. ibidem.*

Alciades canem mirae magnitudinis abscissa cauda per urbem dimisit: hoc quum multis stultum atque ineptum visum esset, momentibus eum amicis ac sermones qui de eo circumferbatur, enarrantibus, ridens Alciades, sic inquit, res, vt intenderam, successit. Hoc enim Atheniensibus loquendi volui praebere argumentum, vt eos a peioribus, quae de me & aliis quoque hominibus conuiciose loquuntur, nouis his auerterem. *Plur. in Alciades.*

Chabrias ab improbo quodam multis conuiciis circumdatus inquit, fecisti, quod nihil eorum quae insunt praetermittam. *Meliss. part. 2. ser. 68.*

Memnon, quo tempore bellum gereret aduersus Alexanderem pro Dario Rege, militem quendam mercenarium in praeterea petulantiam in Alexandrum, hasta percussit, in praeterea et aliorum pugnas aduersus Alexandrum, non vultum in praeterea.

Demochares significare volens se nihil pendere obsequium, cum videret multos obtractores vna sedentes in praeterea, & male loquendi omnino epidos: Quid loquimini in praeterea, & maledicendi? Simul hoc nomine ingenium, nasci praeterea in praeterea.

Distrahitur cum conuicia bene potus est maledicentibus, ut ter illi succentio, quam si quis obligatis oculis in me conuiciatur, maledicendi ansam dedisse vitium, & dignum terrore.

Idem, dicenti eundem, quod a maledico laudaretur, maledicentibus, quibus illi dixit me mortuum esse. Nam viro conuiciatur, laudare neminem. *Srab.*

Heronymus, Xenophanes Colophonius Homerum, quodam tempore iuxta se duo famuli posuit nutrire. At Homerus, iocundus cui tu assidue maledicis, plus quam decem millia horum, vel mortuis, Repraebat autem inna tam hominis maledicentibus, quae paupertatis & inopiae sua non minima causa erat. *Plur. in apoph.*

Philippum Alexandri patrem conuicio affligebat quodam in lingua praeditus, cum que amici hortantur, vt conuiciatur, vt reprimere: Non est hoc, inquit, ille facio, dum, & reprimere, & implicatus plura in nos iaciat maledicta. *Anton. in Meliss. serm. 69.*

Idem dicebat, se suis conuiciatoribus gratiam habere, vt meliorem redderet. Ego inquit, studeo illos mercedem conuicere, & si quid improbe fecerim, muto consilium, & conuiciando factum, *Anton. in Meliss. part. 2. serm. 78.*

Idem maledictis a Nicandro lacessitus, pluribus conuiciatoribus honorat; quibus acceptis cepit Nicander eum laudare, & inuicem conuicere. *Anton. in Meliss. part. 2. serm. 78.*

Idem quum audisset, sibi a quopiam maledictis conuiciatum ad se duci iubet, ac interrogat, nam dixisset ea propter quae dicitur erat, respondit, Dixi, o Rex & dicturus plura etiam, si iugiter appositum mihi fuisset. Quo audito, *Pyrrhus* ridens, hominem punire dimittendum mandauit. *Plur.*

Antisthenes, eos qui nos maledictis incesse, in praeterea conuicere dicebat, quum qui nos lapidibus imperent. Verum eum laudant, si quis conuiciatur. *Laert. lib. 6. c. 4.*

Demosthenes a caluo quodam maledictis asperius: Ego dem, inquit, tibi nullam facio iniuriam: quin potius laudo quos tuos: qui malam callitiam effugerunt, subnoctant illum non in praeterea, sed in praeterea vitio maledicum esse. *Erast. in apoph. in Stob.*

Diogenes, Hospitibus quibusdam celebrem illum Demosthenem videri cupientibus, porrecto medio digito: Hic est, inquit, ille Demosthenes Atheniensium Orator. Digiti pollicis proxiimus, dicitur, quod hunc sciendentes solent aliquando conuiciari. Digitus autem medius apud praefatos infamiam habebatur, ob causam hic non referendam. Porro Demosthenes vulgo male conuiciatur, quasi parum vi esset. Id significat Diogenes, multum illum melius quam indice demonstrare. *Laert. lib. 6.*

Timon Atheniensis interrogatus, cur omnes homines conuicere? Malos, inquit, merito odi: ceteros ob id odi, quod non loquuntur. Sentientes, non esse vere probos, qui non de laudant improbos. *Erast. lib. 6. apoph.*

Pytheas Pytheam Oratorem quidam criminabatur, quod non esset. At ille non inficias ibat: hanc enim illi conscientia necessitatem imponebat. Sed respondebat se minimo tempore omnium in Rempublicam Atheniensium administrasset munere, nullumque se, nempe in hoc sibi placens, quod non perpetuo fuisset, conuiciari. Putansque se non iniuriam facere, si non cum pessimo conuiciatur. Stolidum hoc sane Pytheas. Non enim solum qui iniuriam praefert, malus est: verum etiam qui iniuriam inferre in animum maledicit. *Alian. lib. 14. de varia hist.*

Herodes Japhisa, Prothoe Cynico sine fine ipsum conuiciatur, cessanti: Conuenimus (inquit) ambo, tu quidem male conuiciatur, ego male audiens. Sensit immedicabile malum esse, cui iustitiam alluenerat: & sic moderatus ferre, quod iam nouum non erat. *Philos.*

